

diterana și porturile străine din aceeași mare sau din Marea Neagră. Tot *C.* se chiamă și formalitatea vamală ce e a se îndeplini de intereseți pentru transportul de pe apă al mărfurilor indigene dela un port la altul, (între porturile române însă numai), în scutire de taxe vamale ale mărfurilor indigene. (Cf. art. 153 și urm. din Leg. gen. a vămilor.)

Cabotin, comediant ambulant; actor fără talent.

Caboto, vestiți navigatori: 1) *C. Giovanni*, descoperitorul continentului nord-american, n. 1420 în Genova; intenționând a căuta un drum către China, în 24 Iunie 1494 a descoperit America de nord, pe care o numi Terra prima vista, probabil Labrador-ul de azi. † 1498; 2) *C. Sebastiano*, fiul celui de mai înainte, n. 1473 în Veneția; a descoperit 1498 Fundlanda nouă și 1517 Calea și Golful Hudson, 1526—30 a scrutat țărmul estic al Americii sudice. † 1557.

Cabral, 1) *C. Pedro Alvarez (Cabrera)*, navigator portughez, n. 1460, descoperi 1500, în călătoria sa spre India ostică, Brasilia, pe care o ocupă pentru Portugalia. † 1526; 2) *C. Antonio Bernardo da Costa C., Marquis de Thomar*, diplomat portughez, n. 1803; 1835 deputat, 1842—46 și 1849 până 1851 ministru-president, 1859—61 ambasador în Brasilia. † 1889.

Cabrera, Don Ramon, Conte de Morella, general carlist, n. 1810 în Tortosa, în Catalonia, curajos și crud; după ce mamă-sa fu împușcată de Mina, înaintă

1837, până sub porțile Madridului; 1874 se declară contra lui Don Carlos. † 1877 în Wentworth (Anglia).

Cabrera, insulă, v. Baleare.

Cabrioleta, trăsură ușoară cu două roate. (v. Cab).

Cabul, riu în Asia, affluent pe partea dreaptă a Indului; isvorește în Afganistan, formează vestitul pas Chaibar și se varsă în Indus din sus de fortăreața Atac; 500 km. lung. Lângă acest riu e situat orașul *C.*, rezidența emirului de Afganistan, 60,000 loc., citadela; 1874 orașul suferi mult din cauza unui cutremur de pământ.

Cabuya, fuior fabricat din fibrele plantei *Agave tuberosa*, din care se confecționează funii și frânghii foarte durabile.

Cacadores, (portug., span. *Cazadores*), vânători pedestri în armata portugheză și spaniolă.

Cacaleți, numele mai multor localități în Rom.,

mai însemnată e com. rur. *C.*, j. Romanai, pl. Ocolu, cu 1966 loc., cari se ocupă cu agricultura și prăsirea vitelor; are 4 biserici cu 4 preoți și 1 școală mixtă. Lângă sat se găsesc ruine antice.

Cacao, produsul folosit la prepararea ciocolatei, uleiului de cacao, etc., extras din fructele baciforme dela arborele de *C. Theobroma C. L.* (v. ac.) Acest fruct se aseamănă unui cravete mare, (v. ilustr.) e neted, galben sau roșietic, pielos; în interior are cinci despărțimente umplute cu o carne moale, roșietică, în care se află 25—80 de semințe ovoide, neregulate. Semințele se compun din: unt (48—50%), albumină (21—20%), theobromină (un alcaloid), amidon, celuloză, substanțe minerale și apă (10—12%). *C.* se prepară în modul următor: Fructele coapte

se culeg, se creapă și se scoate carnea din ele dimpreună cu grăunțele; carnea se descompune în 24—48 oare; grăunțele se pot apoi separa și usca sau terisa. În comerț vin mai multe varietăți: *C. Caracas*, *C. Guayaquil*, *C. Maragnan*, *C. Martinique*, *C. Trinidad*, etc., cari diferă într-o câțva și în calitățile lor; calitatea cea mai bună e *C. Caracas*, originară din Venezuela. Grăunțele curățite de coajă se macină, și se transformează într-o *massă semifluidă de C.*, și astfel vine în comerț; dacă din această *massă* se stoarce untul, rămâne *puberea de C.*

Untul de C. este un corp gras, compus din stearină, palmitină și din acid theobromic; e galben,

opac, cu gust dulce și plăcut; solubil în alcool. Se prepară prin o presiune energetică din grăunțele de *C.* prăjite, pulverisate și amestecate cu puțină apă. Se folosește cu deosebire în farmacie.

Căcău, *Coracias garrula L.*, pasere cântătoare din fam. Coraciadae, cunoscută sub numele de *Dumbrăvancă* sau *Găița vântă*; are cioc negru, puternic și drept, lătareț la basă și înclinat la vîrf. Penele în genere sînt frumose; cele de pe cap, grumazi și foale sînt albastre cu lustru verdu, iar cele de pe spate și umeri oacheșe-albastrii; coada drept retezată e compusă din pene albastre cu nuanța de ultramarin; plutoarele din aripi sînt negre pe deasupra, și vinete dedesubt. Picioarele sînt galbene. Lungimea totală e de 31 cm., lung. aripilor de 20 cm. și lung. coții de 13 cm. Din April—Sept. petrece prin pădurile și dumbrăvile noastre nutrindu-se cu insecte, șopârle, broasce și sugă-

Ramură și fruct de cacaoier (*Theobroma Cacao*.)